

แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาล
เมืองวารินชำราบ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี
GUIDELINES FOR DEVELOPMENT WOMEN'S POLITICAL PARTICIPATION IN
MUNICIPALITIES MUEANG WARIN CHAMRAP, WARIN CHAMRAP DISTRICT
UBON RATCHATHANI PROVINCE

¹นันทน์ภัส วาจาดี, ²ประสิทธิ์ กุลบุญญา และ ³ไพศาล พากเพียร
¹Nannapas Wajadee, ²Prasit Kulbunya and ³Paisan Pakpian

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, ประเทศไทย
Ubon Ratchathani Rajabhat University, Thailand

¹Nannapas Wajadee @ubru.ac.th

Received :December 5, 2024; **Revised** :January 6, 2025; **Accepted** :January 29, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี และหาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลเมืองวารินชำราบ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี 1. สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี ในเขตเทศบาลเมืองวารินชำราบ ด้านการใช้สิทธิ์เลือกตั้งสตรีมีส่วนร่วม เพราะถือว่าการเลือกตั้งเป็นหน้าที่ ด้านการพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องการเมือง สตรีมีส่วนร่วมโดยการพูดคุยเกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน ด้านการมีส่วนร่วมเป็นกรรมการในกิจกรรมทางการเมือง สตรีไม่เคยเป็นกรรมการในกิจกรรมทางการเมืองใดๆ เลย และมีบางคนที่เคยเป็นคณะกรรมการของชุมชน ด้านการเข้าร่วมแข่งขันทางการเมือง สตรีไม่เคยสมัครเข้าร่วมแข่งขันทางการเมือง ด้านการดำรงตำแหน่งทางการเมือง สตรีไม่เคยดำรงตำแหน่งทางการเมือง และมีบาง

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

²รองศาสตราจารย์ ดร.คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

คนดำรงตำแหน่งประธานชุมชน 2. แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลเมืองวารินชำราบด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งจัดทำโครงการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงประโยชน์ของการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านการพูดคุยเกี่ยวกับการเมือง เสริมสร้างระบบสารสนเทศส่งเสริมความรู้และความเข้าใจทางการเมือง รวมถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี ด้านการมีส่วนร่วมเป็นกรรมการในกิจกรรมทางการเมือง หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน ควรเข้ามาส่งเสริม รณรงค์ให้สตรีเข้ามา มีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการเข้ามาทำกิจกรรมทางการเมืองร่วมกัน ด้านการเข้าแข่งขันทางการเมือง เสริมสร้างและปรับทัศนคติ ความเชื่อที่ถูกต้องเกี่ยวกับการลงสมัครรับเลือกตั้งให้กับสตรี ด้านการดำรงตำแหน่งทางการเมือง จัดทำโครงการปลูกฝังและกระตุ้นจิตสำนึกของสตรีทางการเมือง

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม การพัฒนา การเมือง

Abstract

This research aimed to study the problems and needs of women's political participation and to find ways to develop women's political participation in Warin Chamrap Municipality, Warin Chamrap District, Ubon Ratchathani Province. The results of the research were as follows: 1. Condition of women's political participation in Warin Chamrap Municipality In terms of exercising voting rights, women participate because they consider voting to be their duty. In terms of talking about politics, women participate by talking about the current economy and society. In terms of participation as committee members in political activities, women have never been committee members in any political activities, and some have been community committee members. In terms of participation in political competition, women have never applied to participate in political competition. In terms of holding political positions, women have never held political positions, and some have held the position of community president. 2 . Guidelines for developing women's political participation in Warin Chamrap Municipality In terms of voting rights, organize a campaign to inform the benefits of political participation by exercising voting rights. In terms of talking about politics, build an information system to promote political knowledge and understanding, including women's

political participation. In terms of participation as committee members in political activities, government and private agencies should promote and campaign for women to participate in politics by participating in political activities together. In terms of political competition, build and adjust attitudes and correct beliefs about women running for election. In terms of holding political positions, organize a project to instill and stimulate women's awareness of holding political positions.

Keywords: Participation, Development, Politics

บทนำ

การปกครองระบอบประชาธิปไตยในยุคสมัยใหม่ คือ การเลือกผู้แทนเข้ามาทำหน้าที่บริหารกิจการบ้านเมืองแทนประชาชน ในอดีตจนถึงปัจจุบันผู้แทนส่วนใหญ่ของประเทศไทยเป็นเพศชายอาจเพราะเหตุที่ผู้หญิงถูกอบรมสั่งสอนให้เป็นกุลสตรี มีหน้าที่ดูแลบ้านเรือน และครอบครัวเป็นหลัก ส่วนผู้ชายเป็นผู้มีหน้าที่หาเลี้ยงครอบครัว และทำงานนอกบ้าน รวมถึงมีหน้าที่ในการบริหารกิจการบ้านเมืองด้วย ซึ่งกิจเช่นนี้มีใช้หน้าที่ของผู้หญิง แต่เมื่อยุคสมัยเปลี่ยนไปการทำงานนอกบ้านนั้นมิได้จำกัดแต่เพียงเฉพาะเพศชาย ผู้หญิงก็มีความจำเป็นเช่นเดียวกัน จึงทำให้บทบาทของผู้หญิง ในยุคสมัยใหม่จึงเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม และนอกจากการทำงานเพื่อหาเลี้ยงครอบครัวแล้ว ผู้หญิง ยังเข้ามามีบทบาทในการบริหารกิจการของบ้านเมืองรวมถึงการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยผ่านการเป็นตัวแทนทางการเมือง เช่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ผู้บริหาร และสมาชิกสภาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อีกทั้งยังได้รับการยอมรับว่านักการเมืองหญิงมีความละเอียดอ่อน รอบคอบคอบกว่าผู้ชาย รวมถึงนักการเมืองหญิงมีแนวคิดในการพัฒนาที่เน้นไปทางด้านการส่งเสริม คุณภาพชีวิตได้ดีกว่าเพศชายที่เน้นไปทางด้านสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ แต่กระนั้นหากเราพิจารณาทางสถิติจะพบว่า จำนวนของเพศหญิงต่อเพศชายในการเข้ามาดำรงตำแหน่งทางการเมืองของประเทศไทยยังอยู่สัดส่วนที่น้อยกว่านานาชาติ อาจเนื่องจากติดที่กรอบ และวิถีคิดในแบบเดิม (สถาบันพระปกเกล้า 2551: 10) นับตั้งแต่องค์การสหประชาชาติได้กำหนดปีสตรีสากลเมื่อ พ.ศ. 2518 เป็นต้นมา นา ๆ ประเทศในโลกก็ได้ให้ความสนใจต่อข้อเสนอแนะของสหประชาชาติ 3 ประการ คือ ให้สตรีได้รับโอกาสพัฒนาตนโดยควรแก่ความสามารถ ให้สตรีมีความเสมอภาคกับบุรุษ ให้สตรีมีส่วนร่วม ในการพัฒนาประเทศ สตรีในประเทศไทยนั้น ได้มีความตื่นตัวในการที่จะปฏิบัติตามข้อเสนอของสหประชาชาติ เช่นเดียวกับสตรีในประเทศอื่น ๆ แต่ในการนี้บางคนอาจจะได้มองข้ามมรดกตกทอด และ

วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีของไทยเสีย และอาจลืมนึกว่าสภาพของสตรีไทยในอดีตจนถึงปัจจุบันเป็นอย่างไร ทั้งไม่ทราบว่าควรปรับปรุงบทบาทของตนไปในทิศทางไหนจึงจะไม่กระทบกระเทือนความสมดุลของชีวิต ยังมีปัญหาต่าง ๆ ความปรารถนาในอันที่จะให้สังคมบรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าว

ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริม และประสานงานสตรีแห่งชาติ (กสส.) ขึ้นเป็นคณะกรรมการหนึ่งของสำนักนายกรัฐมนตรี มีหน้าที่พิจารณาภารกิจน้อยใหญ่ที่สตรีอาจมีส่วนร่วมในการป้องกัน และแก้ไขโดยเฉพาะเกี่ยวกับปัญหาของสตรี ทั้งนี้ผู้แทนจากหน่วยงานของรัฐในคณะกรรมการ เช่น จากกรมการปกครอง กรมพัฒนาชุมชน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม และประสานงานเยาวชนแห่งชาติ สำนักงบประมาณ รวมทั้งผู้แทนจากสภาสตรีแห่งชาติ ผู้แทนจากสภา สักคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย และผู้ทรงคุณวุฒิหลายฝ่าย คณะกรรมการส่งเสริมประสานงานสตรี ดังกล่าวมุ่งสร้างเครือข่ายในระดับจังหวัด อำเภอ และตำบลทั่วประเทศจึงเป็นที่หวังได้ว่าในระยะ ต่อมาจะมีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิดในระหว่างผู้แทนกลุ่มสตรีทั้งหลาย เพื่อให้สตรีมีบทบาท ในทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งเปิดโอกาสให้สตรีทุกระดับ รวมทั้งสตรี ในชนบท ช่างราชการ แม่บ้าน และสตรีในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ ได้ มีความรู้ เข้าใจในเรื่องดังกล่าวพอที่จะ สามารถช่วยผลักดันภารกิจของชาติให้บรรลุจุดประสงค์ความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีดังกล่าวได้อธิบายถึงปัญหาสตรีในบทบาททางการเมืองว่าสตรีทั้งหลาย จะฝึกฝใจพอที่จะใช้เวลาร่างกาย ฝึกกำลังกันปฏิบัติภาระหน้าที่เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม หรือไม่ เพราะสตรีทุกคนต้องกระเสือกกระสนเพื่อตน และมีภาระรอบด้านอยู่แล้ว สตรีไทยในวงกว้าง จะมีความรอบรู้และฉลาดสามารถพอที่จะดำเนินงานไปในแนวทางที่ถูกที่ควรด้วยความหนักแน่น อดทน โดยไม่ปล่อยให้อารมณ์หรืออคติเข้าครอบงำจิตใจ สตรีจะช่วยสร้างสรรค์ความสมดุลระหว่าง ความเจริญในด้านวัตถุ จิตใจ ทั้งจะสามารถโน้มน้าวผู้ใกล้ชิดสามี และบุตรหลาน ให้ก้าวไปสู่ความสมดุลดังกล่าวได้หรือไม่ เพื่อให้สังคมมนุษย์เป็นสังคมที่นำมาซึ่งความสุขกายสุขใจอย่างแท้จริง (คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ 2535: 210)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนถือเป็นปัจจัยใจสำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบอบประชาธิปไตยเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นร่วมตัดสินใจต่อการเมืองการปกครองของประเทศและที่สำคัญการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนนั้นเป็นการตรวจสอบการใช้อำนาจอธิรัฐ และควบคุมการทำงานของฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร และเจ้าหน้าที่ภาครัฐได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้การมีส่วนร่วมทางการเมืองยังเป็นทั้งเป้าหมาย และกระบวนการทางการเมืองคือเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาระบบการเมือง

ประชาธิปไตยทั้งนี้เพราะการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นดัชนีชี้วัดที่สำคัญประการหนึ่งในระบอบประชาธิปไตย สังคมใดจะมีระดับความเป็นประชาธิปไตยสูงหรือต่ำพิจารณาได้จากระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยสังคมที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองต่ำแสดงว่าสังคมนั้นมีความเป็นประชาธิปไตยต่ำ ถ้ามีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงแสดงว่าสังคมนั้นมีการพัฒนาทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยสูง อีกทั้งการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นตัวบ่งบอกถึงอุดมการณ์เจตคติทางการเมืองของประชาชนในชาติได้อีกด้วย แม้ในปัจจุบันจะได้มีการเรียกร้องสิทธิของสตรีมากขึ้นทุกฝ่ายให้ความสำคัญ และตระหนักถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีตามการส่งเสริมการสนับสนุนให้สตรีเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นสามารถได้ทั้งทางตรง และทางอ้อม ซึ่งการที่สตรีเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้นไม่ได้ก่อให้เกิดประโยชน์แก่สตรีด้วยกันเท่านั้น แต่ยังเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของกลุ่มที่สตรีดูแลอย่างใกล้ชิดด้วย เช่น เด็ก เยาวชนและผู้ด้อยโอกาส เนื่องจากสตรีมีมุมมองในเรื่องต่างๆ ที่ละเอียดกว่า และสนใจในเรื่องที่เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของคนทุกกลุ่ม

จากสถิติการเลือกตั้งทั้งในระดับชาติ และระดับท้องถิ่นที่ผ่านมาของเทศบาลเมืองวารินชำราบ พบว่า สถิติการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของสตรีในเขตเทศบาลเมืองวารินชำราบค่อนข้างมาก และในชุมชนโดยส่วนมากมีความศรัทธาในระบบการเมืองน้อย ทั้งที่สตรีส่วนใหญ่มีระดับการศึกษามีการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากสื่อต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา แต่สตรีโดยส่วนมากเหล่านี้ยังไม่ทราบถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่แท้จริง ยังไม่เกิดผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลเมืองวารินชำราบ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ตลอดจนต้องการทราบถึงสภาพการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี ปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี ความต้องการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลเมืองวารินชำราบ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อสามารถนำมาส่งเสริม สนับสนุนสตรีให้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น เพื่อนำองค์ความรู้ที่เกิดจากการวิจัยครั้งนี้ไปปรับใช้ในการบริหารจัดการ และทำให้สตรีเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุด อันจะส่งผลให้สตรีสามารถเข้าถึงทรัพยากร สิทธิ การยอมรับ และโอกาสต่าง ๆ ได้อย่างเป็นธรรม โดยเฉพาะในเรื่องของการเมืองทั้งในระดับท้องถิ่น และในระดับประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลเมืองวารินชำราบ อำเภовารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลเมืองวารินชำราบ อำเภовารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลเมืองวารินชำราบ อำเภовารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามลำดับหัวข้อดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สตรีที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองวารินชำราบ ทั้งหมด 28 ชุมชน จำนวน 13,364 คน

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สตรีที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองวารินชำราบ ทั้งหมด 28 ชุมชน จำนวน 13,364 คน การกำหนดขนาดของตัวอย่างโดยใช้การคำนวณด้วยสูตร Taro Yamanae ในการคัดเลือกตัวอย่าง ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนของชุมชน ได้ตัวอย่าง จำนวน 395 คน

ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้ที่มีความรู้ และประสบการณ์ในทางการเมือง จำนวน 15 คน ได้แก่ นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองวารินชำราบ 1 คน สมาชิกสภาเทศบาลหญิง 2 คน ประธานชุมชน 6 คน ตัวแทนสตรีจากชุมชน 6 คน เพื่อหาแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลเมืองวารินชำราบ อำเภовารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยได้จัดทำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบกำหนดคำตอบให้เลือก

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี ในเขตเทศบาลเมืองวารินชำราบ อำเภовารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลเมืองวารินชำราบ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิดและแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยมีเกณฑ์ 5 ระดับ

ตอนที่ 4 สอบถามเกี่ยวกับความต้องการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลเมืองวารินชำราบ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยมีเกณฑ์ 5 ระดับ

2.2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลเมืองวารินชำราบ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวมรายด้านเพื่อนำไปอธิบายข้อมูลในรูปแบบตารางต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อหาแนวทางพัฒนา การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลเมืองวารินชำราบ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี โดยการใช้แบบสัมภาษณ์ แล้วนำเสนอแบบความเรียง และพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลเมืองวารินชำราบ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี สรุปผล ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า สตรีส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพค้าขาย ธุรกิจส่วนตัว ส่วนใหญ่มีรายต่อเดือนระหว่าง 5,001-10,000 บาท

2. สภาพปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลเมืองวารินชำราบ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

2.1 ผลการศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี ในเขตเทศบาลเมืองวารินชำราบ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ดังนี้

1) ด้านการใช้สิทธิ์เลือกตั้ง พบว่า สตรีส่วนใหญ่มีส่วนร่วม เพราะถือว่าการเลือกตั้งเป็นหน้าที่ และหน่วยเลือกตั้งอยู่ใกล้บ้าน

2) ด้านการพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องการเมือง พบว่า สตรีส่วนใหญ่มีส่วนร่วมโดยการพูดคุยเกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน และการพูดคุย ถกเถียง พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นในกลุ่มเพื่อน ๆ

3) ด้านการมีส่วนร่วมเป็นกรรมการในกิจกรรมทางการเมือง พบว่า สตรีส่วนใหญ่ไม่เคยเป็นกรรมการในกิจกรรมทางการเมืองใดๆ เลยและมีบางคนที่เคยเป็นคณะกรรมการของชุมชน

4) ด้านการเข้าร่วมแข่งขันทางการเมือง พบว่า สตรีส่วนใหญ่ไม่เคยสมัครเข้าร่วมแข่งขันทางการเมือง และบางคนเคยสมัครเป็นประธานชุมชน

5) ด้านการดำรงตำแหน่งทางการเมือง พบว่า สตรีส่วนใหญ่ไม่เคยดำรงตำแหน่งทางการเมือง และมีบางคนดำรงตำแหน่งประธานชุมชน

2.2 ผลการศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลเมืองวารินชำราบ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ดังนี้

1) ด้านการใช้สิทธิ์เลือกตั้ง พบว่า ปัญหาที่ทำให้สตรีส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมทางการเมือง คือ การมีทัศนคติที่ไม่ดีเกี่ยวกับตัวนักการเมืองและพรรคการเมือง และการไม่ยอมรับนโยบายของนักการเมืองและพรรคการเมือง

2) ด้านการพูดคุยเกี่ยวกับการเมือง พบว่า ปัญหาที่ทำให้สตรีส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมทางการเมือง คือ ความคิดเห็นของแต่ละบุคคล ไม่ตรงกัน เมื่อพูดคุยเรื่องการเมืองแล้วอาจนำมาซึ่งความขัดแย้งได้ สตรีบางคนยังขาดความรู้ความเข้าใจที่จะพูด รวมถึงเกรงกลัวอิทธิพลของนักการเมืองในพื้นที่

3) ด้านการมีส่วนร่วมเป็นกรรมการในกิจกรรมทางการเมือง พบว่า ปัญหาที่ทำให้สตรีส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมทางการเมือง คือ การไม่มีเวลาเข้าร่วมเป็นกรรมการในกิจกรรมทางการเมือง และการที่ต้องดำรงตำแหน่งหลาย ๆ ตำแหน่งอยู่ก่อนแล้ว

4) ด้านการเข้าแข่งขันทางการเมือง พบว่า ปัญหาที่ทำให้สตรีส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมทางการเมือง คือ การที่ไม่มีนักการเมืองหรือพรรคการเมืองเป็นผู้ให้การสนับสนุน หรือการที่ไม่ได้รับการยอมรับจากคนในสังคม ตลอดจนการที่ไม่มีความรู้ ด้านการเมือง ระเบียบ ข้อกฎหมาย

5) ด้านการดำรงตำแหน่งทางการเมือง พบว่า ปัญหาที่ทำให้สตรีส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมทางการเมือง คือ การมีประสบการณ์ทางการเมืองน้อย ความแตกต่างด้านความน่าเชื่อถือระหว่างบุรุษและสตรี และการไม่ได้รับการยอมรับด้านภาวะของการเป็นผู้นำ

2.3 ผลการศึกษาความต้องการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลเมืองวารินชำราบ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ดังนี้

1) ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง พบว่า สตรีส่วนใหญ่ ต้องการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เพราะเป็นหน้าที่ เพราะกลัวเสียสิทธิที่จะได้รับ และเพราะชอบในตัวของการเมืองหรือพรรคการเมือง

2) ด้านการพูดคุยในเรื่องการเมือง พบว่า สตรีในเขตเทศบาลเมืองวารินชำราบ ส่วนใหญ่ต้องการพูดคุยสนทนาในเรื่องการเมืองควบคู่ไปกับเรื่องของเศรษฐกิจ ต้องการ ร่วมพูดคุยสนทนาในเรื่องการเมืองโดยปราศจากความขัดแย้ง และต้องการพูดคุยสนทนา ในเรื่องการเมืองกับบุคคลที่มีความคิดเห็นตรงกัน

3) ด้านการมีส่วนร่วมเป็นกรรมการในกิจกรรมทางการเมือง พบว่า สตรีส่วนใหญ่ ต้องการเข้าร่วมเป็นกรรมการในกิจกรรมทางการเมืองโดยเป็นกรรมการในการเลือกตั้งเป็นกรรมการชุมชน และเป็นกรรมการของพรรคการเมือง

4) ด้านการเข้าแข่งขันทางการเมือง พบว่า สตรีส่วนใหญ่ ต้องการเข้าแข่งขันทางการเมือง โดยการสมัครเป็นประธานชุมชน และสมัครเป็นสมาชิกสภาเทศบาล

5) ด้านการดำรงตำแหน่งทางการเมือง พบว่า สตรีส่วนใหญ่ ต้องการเข้าดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตำแหน่งประธานชุมชน และตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาล

3. แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลเมืองวารินชำราบ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ดังนี้

3.1 ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง

1) ส่งเสริมให้มีการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลายตามชุมชน เช่น หอกระจายข่าว เสียงตามสาย วิทยุ โทรทัศน์ เคเบิลทีวี ฯลฯ ในทุกกิจกรรมทางการเมืองที่จะเกิดขึ้น

2) จัดทำโครงการออกณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงประโยชน์ของการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการใช้สิทธิเลือกตั้ง

3) จัดการประชาสัมพันธ์และอบรมให้ความรู้ในการใช้สิทธิเลือกตั้งแก่สตรีในชุมชน

4) ควรประชาสัมพันธ์ให้คนในชุมชนทราบถึงการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ไม่ใช่เป็นหน้าที่เพียงอย่างเดียว และให้ออกไปใช้สิทธิของตนเองมากขึ้น เพื่อประเทศชาติและส่วนรวม

3.2 ด้านการพูดคุยเกี่ยวกับการเมือง

1) เสริมสร้างระบบสารสนเทศส่งเสริมความรู้ และความเข้าใจทางการเมืองรวมถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้สตรี

2) จัดเวทีสัมมนา เวทีประชาคมสตรีระดับท้องถิ่น โดยเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ โดยจัดทำเป็นโครงการจัดทำทุกเดือน

3) จัดให้มีการประชุมให้ความรู้แก่สตรีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างสม่ำเสมอ

4) ส่งเสริมและสร้างความมั่นใจให้กับสตรี โดยการจัดเวทีชาวบ้านหรือเวที ชุมชน เพื่อให้สตรี ได้พูดคุย แสดงความคิดเห็น โต้แย้งในทุกอย่างของกิจกรรมทางการเมืองที่เกิดขึ้น

5) ควรมีการรณรงค์ให้ประชาชนเห็นความสำคัญของสตรีและให้สตรีเห็นความสำคัญของตนเอง มีทัศนคติต่อตนเองว่าเป็นผู้มีความสามารถ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสตรีในชุมชนที่มีความสามารถเป็นผู้นำในด้านต่าง ๆ ให้เป็นตัวอย่างจุดประกายใจให้สตรีมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น

6) ควรมีการรณรงค์ให้ความรู้ด้านกฎหมายแก่กลุ่มสตรีในชุมชน

7) ส่งเสริมให้สตรีรู้จักการประชาสัมพันธ์ตนเองให้คนอื่นรู้ถึงความเป็นผู้นำในเรื่องต่าง ๆ และขอให้ผู้นำสตรีระดับประเทศเป็นตัวอย่าง

3. ด้านการมีส่วนร่วมเป็นกรรมการในกิจกรรมทางการเมือง

3.1 ส่งเสริมและยกระดับการศึกษาของสตรีในชุมชนให้มากขึ้น

3.2 หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ควรเข้ามาส่งเสริม รณรงค์ให้สตรีเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการเข้ามาทำกิจกรรมทางการเมืองร่วมกัน

3.3 องค์กรต่าง ๆ ควรให้โอกาสแก่สตรี ได้ร่วมทำงานมากขึ้น เช่น ให้การสนับสนุนงบประมาณให้สตรี ได้ทำงานในโอกาสต่าง ๆ

3.4 ต้องมีการพัฒนาบุคลิกภาพของสตรีให้มีความเป็นผู้นำ

3.5 หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานควรเข้ามาสนับสนุนการมีส่วนร่วมของสตรี อย่างเป็นระบบ

3.6 จัดให้มีการอบรม ส่งเสริม เรียนรู้เรื่องเกี่ยวกับการเมืองให้กับสตรี

3.7 ควรปรับโครงสร้างทางการเมืองเพื่อกระจายอำนาจบทบาททางการเมืองสู่สตรีให้มากขึ้น

4. ด้านการเข้าแข่งขันทางการเมือง

4.1 จัดตั้งกลุ่มหรือชมรมสตรีกับการเมือง โดยมีสมาชิกเป็นสตรีทั้งหมด

4.2 ส่งเสริม สนับสนุนให้สตรีเลือกตัดสินใจเข้ามามีบทบาททางการเมือง

4.3 เสริมสร้างและปรับทัศนคติและความเชื่อที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองให้สตรี

4.4 สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ควรสอนวิธีหาเสียงให้สตรีที่สนใจจะลงสมัคร โดยนำสตรีเข้าไปฝึกอบรมหาเสียงเหมือนจริง มีผู้แนะนำให้ความรู้ทางด้านกฎหมาย ด้วยว่าหากสมัครจะต้องทำอย่างไร

4.5 ควรรณรงค์ให้สตรีเสนอตัวเข้าทำงานในเรื่องที่เกี่ยวกับชุมชนและการเมืองมากขึ้นกว่าเดิม

5. ด้านการดำรงตำแหน่งทางการเมือง

5.1 ควรยกระดับฐานะหรือบทบาทของสตรีให้สู่สากลและเป็นที่ยอมรับของสังคมมากขึ้น

5.2 จัดตั้งศูนย์เครือข่ายการเรียนรู้เกี่ยวกับการเมืองให้สตรี เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสตรีในทุกชุมชน

5.3 จัดทำโครงการปลูกฝัง กระตุ้นจิตสำนึกของสตรีทางการเมือง

5.4 ส่งเสริมให้สตรีมีตำแหน่งทางการเมืองเทียบเท่ากับบุรุษ

5.5 เสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมให้กับสตรีที่เข้าสู่ตำแหน่งทางการเมือง

5.6 ส่งเสริมให้กลุ่มสตรีเข้ามามีบทบาทในการรณรงค์ให้สตรีเข้ามาดำรงตำแหน่งทางการเมืองมากขึ้น

อภิปรายผล

1. สภาพการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลเมืองวารินชำราบ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

1.1 ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง จากผลการวิจัยพบว่า สตรีในเขตเทศบาลเมืองวารินชำราบ ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม เพราะถือว่าการเลือกตั้งเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำตามหน้าที่ของตนเอง และมองเห็นว่าตนเองคือคนในสังคม เป็นหน้าที่ของพลเมืองคนหนึ่งในประเทศ และหน่วยเลือกตั้งอยู่ใกล้บ้าน ทำให้เกิดความสะดวกสบาย อีกทั้งการไปใช้สิทธิเลือกตั้งในปัจจุบันมีความสะดวก และรวดเร็ว ไม่เสียเวลามาก ซึ่งสอดคล้อง Milbrath and Goel (1977: 12-19) ได้ศึกษาผลงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองและได้จัดแยกกิจกรรมหรือรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้ด้วยกัน พบว่า การใช้สิทธิออกเสียงเป็นรูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สามารถแยกจากกิจกรรมที่เกี่ยวกับการรณรงค์หาเสียงและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นการแสดงออกของประชาชนถึงความจงรักภักดีต่อระบบการเมืองมากกว่าเป็นการกระทำตามความต้องการของตน กล่าวคือ บุคคลที่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจะกระทำไป โดยความสำนึกในหน้าที่ของพลเมืองดีมากกว่าที่จะเชื่อว่าการลงคะแนนเสียงของตนจะมีผลสำคัญทางการเมือง

1.2 ด้านการพูดคุยเกี่ยวกับการเมือง จากผลการวิจัยพบว่า สตรีในเขตเทศบาลเมืองวารินชำราบ ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมโดยการพูดคุยเกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันส่วนมากจะคุยกันเรื่องของปากท้อง เรื่องการกินอยู่ รวมถึงเรื่องสังคมใกล้ตัวมากกว่าเรื่องการเมืองและการพูดคุย ถกเถียง พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นในกลุ่มเพื่อน ๆ พูดคุยหรือวิพากษ์วิจารณ์ใน

เรื่องของการต้องการด้านการเมืองที่อยากให้เป็นหรือเกิดขึ้นควบคู่ไปกับเรื่องของเศรษฐกิจ การพูดคุยของสตรี โดยส่วนมากจะเป็นเรื่องใกล้ตัว เรื่องภายในครอบครัว เรื่องเกี่ยวกับการทำงาน เรื่องความเป็นอยู่ โดยมากจะคุยกับเพื่อน เพื่อนร่วมงาน ซึ่งสอดคล้อง Cummings and Wise (1971: 28) ว่าการแสดงความคิดเห็นต่อสาธารณะนี้เป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นความต้องการ การวิพากษ์วิจารณ์ต่าง ๆ ในทางการเมือง อาจจะกระทำได้โดยวิธีการ พูดการเขียนหรือการพูดต่อสาธารณะก็ตาม จึงเป็นวิธีการที่ประชาชนจะได้มีบทบาทหรือมีส่วนร่วม ในกิจกรรมทางการเมืองได้เป็นอย่างดี

1.3 ด้านการเข้าร่วมเป็นกรรมการในกิจกรรมทางการเมือง จากผลการวิจัย พบว่า สตรีในเขตเทศบาลเมืองวารินชำราบ ไม่เคยเป็นกรรมการในกิจกรรมทางการเมืองใด ๆ เลย ในบางครั้งสตรีก็เข้าไปเป็นกรรมการในกิจกรรมทางการเมือง โดยไม่รู้ว่านั้นคือกิจกรรมทางการเมือง และมีบางคนที่เคยเป็นคณะกรรมการของชุมชน ซึ่งถือว่าเป็นการเมืองในระดับท้องถิ่น จะได้มีสิทธิ์ที่จะเข้าไปกำหนดเชิงนโยบายหรือตัดสินใจแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน ซึ่งเป็นเสมือนจุดเริ่มต้นของ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในชุมชน

1.4 ด้านการเข้าแข่งขันทางการเมือง จากผลการวิจัยพบว่า สตรีในเขตเทศบาลเมือง วารินชำราบ ส่วนใหญ่ไม่เคยสมัครเข้าร่วมแข่งขันทางการเมือง และบางคนเคยสมัครเป็น ประธานชุมชน สตรีในชุมชนส่วนใหญ่มักไม่สมัครเข้าแข่งขันทางการเมืองในตำแหน่งอื่นที่ นอกเหนือจากประธานชุมชน เหตุเพราะมีการผูกขาดอำนาจทางการเมืองจำกัดอยู่เพียงพรรคใหญ่ พรรคเดียวทำให้สตรีขาดโอกาส ขาดผู้สนับสนุน ขาดความรู้ด้านการเมือง ขาดประสบการณ์ในการ ดำเนินงานและบริหารจัดการ ขาดการยอมรับตำแหน่งทางการเมืองในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับ อีรินนา กายูจนอักษร (2542: 33) กล่าวว่า การเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรง คือ การสมัคร รับเลือกตั้งเพื่อดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่างๆ ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ซึ่งเป็นการใช้อำนาจในการเข้าไปมีส่วนในการเมืองที่อยู่ในระบบโครงสร้างกลไกการบริหารงานเกี่ยวกับการจัด ระเบียบทางการเมือง และเป็นผู้มีอำนาจตัดสินใจในฝ่ายบริหาร ตุลาการ นิติบัญญัติ และสภา บริหารส่วนท้องถิ่นต่างๆ ในส่วนภูมิภาค รวมทั้งจำนวนผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการในระดับ นโยบายต่างๆ

1.5 ด้านการดำรงตำแหน่งทางการเมือง จากผลการวิจัยพบว่า สตรีในเขตเทศบาลเมืองวารินชำราบ ส่วนใหญ่ไม่เคยดำรงตำแหน่งทางการเมือง และมีบางคนดำรงตำแหน่งประธาน ชุมชน สตรีส่วนใหญ่ไม่เคยดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้น อาจมาจากการที่สตรีเหล่านั้น ไม่รู้ว่ ตนเองกำลังทำหน้าที่โดยอยู่ หรือไม่มีความรู้ทางด้านการเมือง ในชุมชนนั้นมีตำแหน่งหลายตำแหน่ง ซึ่งเป็นการเริ่มต้นของการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการดำรงตำแหน่งทางการเมือง เช่น

คณะกรรมการชุมชน สมาชิกกลุ่มต่างๆ เหล่านี้ล้วนแต่เป็นการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมือง ทั้งสิ้น เพราะมาจากการเลือกของคนในชุมชนและมีสตรีบางคนดำรงตำแหน่งประธานชุมชน นับว่าเป็น การเริ่มต้นเข้าสู่การเมืองในระดับชุมชนสู่ระดับที่สูงขึ้นไปอีก และสตรียังขาดประสบการณ์และการ สนับสนุนจากนักการเมืองที่มีประสบการณ์โดยตรง ทำให้เข้าการสู่การเมืองและการดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองของสตรีมีน้อยหรือไม่มีเลย

2. ปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลเมืองแม่วารีนขำราบ อำเภอมะนัง จังหวัดอุบลราชธานี

2.1 ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่ทำให้สตรีในเขต เทศบาล เมืองวารีนขำราบ ส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมทางการเมือง คือ การเบื่อหน่ายการเมือง การมี ทักษะที่ไม่ดีเกี่ยวกับตัวนักการเมืองและพรรคการเมือง การเดินทางที่ไม่สะดวก และการไม่ ยอมรับนโยบาย ของนักการเมืองและพรรคการเมือง บางครั้งการดำเนินงานทางการเมืองอาจ เกิดปัญหาต่าง ๆ มากมาย เช่น การประท้วง การชุมนุมของคนบางกลุ่ม ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย ทางการเมือง อีกทั้ง ในปัจจุบันนี้การสื่อสารมีหลากหลายช่องทางหลายวิธีการ ทำให้รู้สิ่งต่าง ๆ ที่ เกิดขึ้น ทำให้มีทัศนคติไม่ดีเกิดขึ้นเกี่ยวกับนักการเมืองหรือพรรคการเมือง จนเกิดการไม่ยอมรับใน นโยบายต่างๆ ที่นำเสนอออกมาให้ประชาชนได้รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับนักการเมืองและพรรค การเมือง จนไม่อยากไปลงคะแนนเสียงเพื่อเลือกตั้ง

2.2 ด้านการพูดคุยเกี่ยวกับการเมือง จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่ทำให้สตรีใน เขตเทศบาลเมืองวารีนขำราบ ส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมทางการเมือง คือ ความคิดเห็นของแต่ละบุคคล ไม่ตรงกัน เมื่อพูดคุยเรื่องการเมืองแล้วอาจนำมาซึ่งความขัดแย้งได้ สตรีบางคนยังขาดความรู้ ความเข้าใจที่จะพูด รวมถึงการเกรงกลัวอิทธิพลของนักการเมืองในพื้นที่อีกด้วย แต่โบราณมา กำหนดให้สตรีเป็นช้างเท้าหลัง อยู่บ้านดูแลครอบครัว จนเนื่องมาถึงในปัจจุบันนี้ ทำให้สตรีขาด โอกาสในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ขาดการสนใจด้านการเมือง ขาดการเรียนรู้ ทำให้การพูดคุยในเรื่อง การเมืองติดขัดและไม่กล้าพูดในที่สาธารณะ

2.3 ด้านการมีส่วนร่วมเป็นกรรมการในกิจกรรมทางการเมือง จากผลการวิจัย พบว่า ปัญหาที่ทำให้สตรีในเขตเทศบาลเมืองวารีนขำราบส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมทางการเมือง คือ การไม่มีเวลาเข้าร่วมเป็นกรรมการในกิจกรรมทางการเมือง ไม่มีความสนใจที่จะเข้าร่วมเป็น กรรมการในกิจกรรมทางการเมือง รวมถึงการที่ต้องดำรงตำแหน่งหลาย ๆ ตำแหน่งอยู่ก่อนแล้ว สตรีในเขตเทศบาลเมืองวารีนขำราบ ไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมหลายๆ อย่างของชุมชน เนื่องจาก ด้วยหน้าที่ ของการเป็นแม่ เป็นภรรยา ต้องคอยดูแลบุตร สามี ภายในบ้าน จึงทำให้ไม่มีเวลาเข้า ร่วมกิจกรรมใด รวมทั้งไม่สนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองอีกด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ

ไพรัช เตชะรินทร์ (2557: 83) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในสังคม การเมือง การปกครองของสตรีไทย พบว่า ในสมัยก่อนกรุงรัตนโกสินทร์สตรีไทยส่วนใหญ่ถูกจำกัดบทบาท โดยขนบธรรมเนียมประเพณีที่ให้มีบทบาทเพียงภายในครอบครัว และแม้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงในแนวคิดเรื่องสิทธิและความเสมอภาคในเวลาต่อมา แต่ในความเป็นจริงแล้ว บทบาทของสตรีทางการเมืองมีการเปลี่ยนแปลงน้อย และช้ามาก สตรีจำนวนน้อยที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองต่างๆ ที่พบบัญญัติทางกฎหมายต่าง ๆ ได้มีการปรับเปลี่ยนเพื่อเปิดโอกาสดังกล่าวแล้วก็ตาม

2.4 ด้านการเข้าแข่งขันทางการเมือง จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่ทำให้สตรีในเขตเทศบาลเมืองวารินชำราบ ส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมทางการเมือง คือ การที่ไม่มีนักการเมืองหรือพรรคการเมืองเป็นผู้ให้การสนับสนุน หรือการที่ไม่ได้รับการยอมรับจากคนในสังคม ตลอดจนการที่ไม่มีความรู้ด้านการเมือง ระเบียบ ข้อกฎหมาย ด้วยการเป็นสตรี ซึ่งถูกมองว่าอ่อนแอ ขาดประสบการณ์ ไม่มีความรู้ด้านการเมือง ทำให้ไม่มีผู้ให้การสนับสนุน ไม่ได้รับการยอมรับจากคนในสังคม ขาดฐานทางด้านการเมือง

2.5 ด้านการดำรงตำแหน่งทางการเมือง จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่ทำให้สตรีในเขตเทศบาลเมืองวารินชำราบ ส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมทางการเมือง คือ การมีประสบการณ์ทางการเมืองน้อย ความแตกต่างด้านความน่าเชื่อถือระหว่างบุรุษและสตรี และการไม่ได้รับการยอมรับด้านภาวะของการเป็นผู้นำ

3. ความต้องการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลเมืองวารินชำราบ

3.1 ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง มีความต้องการการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลาง พบว่า สตรีในเขตเทศบาลเมืองวารินชำราบ ส่วนใหญ่ต้องการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เพราะเป็นหน้าที่ เพราะกลัวเสียสิทธิ์ที่จะได้รับ และเพราะชอบในตัวของนักการเมืองหรือพรรคการเมือง ซึ่งสอดคล้องกับวรรณิ กมลวิทย์ศิริกุล (2550: บทคัดย่อ) ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อสุพรรณ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อสุพรรณ ด้านการเลือกตั้งอยู่ในระดับปานกลาง การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นปรากฏการณ์ของกิจกรรมทางการเมืองหลายอย่างรวมกันอยู่ ลักษณะกิจกรรมหรือรูปแบบต่าง ๆ ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองอีกอย่างหนึ่ง

3.2 ด้านการพูดคุยในเรื่องการเมือง สตรีในเขตเทศบาลเมืองวารินชำราบ ต้องการพูดคุยสนทนาในเรื่องการเมืองควบคู่ไปกับเรื่องของเศรษฐกิจ ต้องการร่วมพูดคุยสนทนาในเรื่องการเมือง โดยปราศจากความขัดแย้ง และต้องการพูดคุยสนทนา ในเรื่องการเมืองกับบุคคลที่มีความคิดเห็นตรงกันในสิ่งที่ดีและถูกต้อง หรือส่งคำคัดค้านไปให้เมื่อเขากระทำในสิ่งที่เลวร้าย การ

เข้าร่วมแก้ปัญหาการเมือง การให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการเมืองแก่เพื่อนในชุมชนที่อาศัยอยู่ การให้ความสนใจกับทางราชการและการเขียนจดหมายถึงบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของจันทิมา พิจารณ์ (2552: บทคัดย่อ) ซึ่งได้ทำการทำการศึกษามีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้หญิงในอำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการเข้าร่วมทางการเมืองในอำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในประเด็นรายละเอียดลักษณะการมีส่วนร่วมสูงสุด พบว่า มีความสนใจในการติดตามรับฟังข่าวสารทางการเมือง รองลงมาคือ ผู้หญิงมีความสนใจในการสนทนาพูดคุยวิพากษ์วิจารณ์ในประเด็นทางการเมือง

3.3 ด้านการมีส่วนร่วมเป็นกรรมการในกิจกรรมทางการเมืองสตรีในเขตเทศบาลเมืองวารินชำราบ ต้องการเข้าร่วมเป็นกรรมการในกิจกรรมทางการเมืองโดยการเป็นกรรมการในการเลือกตั้ง เป็นกรรมการชุมชน และเป็นกรรมการของพรรคการเมือง ซึ่งสอดคล้องกับ Milbrath and Goel (1977: 12-19) กล่าวว่า การเป็น ผู้มีบทบาทในชุมชน เป็นการก่อตั้งกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาของสังคมหรือร่วมมือกับกลุ่มต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้ว เพื่อมีบทบาทเกี่ยวกับกิจกรรมสาธารณะหรือติดต่อกับทางราชการในเรื่อง ปัญหาสังคม ผู้มีบทบาทในชุมชนจึงนับเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นสูงและมีระดับความผูกพันทาง ใจกับชุมชนสูง

3.4 ด้านการเข้าแข่งขันทางการเมือง จากผลการวิจัยพบว่า สตรีในเขตเทศบาลเมืองวารินชำราบ ส่วนใหญ่ต้องการเข้าแข่งขันทางการเมือง โดยการสมัครเป็นประธานชุมชน และสมัครเป็นสมาชิกสภาเทศบาล เพราะเป็นตำแหน่งที่อยู่ในระดับกลาง ไม่สูงหรือต่ำมากเกินไป สามารถเสนอตนเองสมัครเข้าไปทำหน้าที่ตัวแทนของประชาชน ซึ่งพอจะมีบทบาทเพียงพอที่จะทำให้ประชาชนในชุมชนเลือกตนเองเข้าไปทำหน้าที่เป็นปากเสียงแทนประชาชน

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

สถิติการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของสตรีในเขตเทศบาลเมืองวารินชำราบค่อนข้างมาก และในชุมชนโดยส่วนมากมีความศรัทธาในระบบการเมืองน้อย ทั้งที่สตรีส่วนใหญ่มีระดับการศึกษา มีการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากสื่อต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา แต่สตรีโดยส่วนมากเหล่านี้ยังไม่ทราบถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่แท้จริง ยังไม่เกิดผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง การศึกษาถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลเมืองวารินชำราบ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ตลอดจนต้องการทราบถึงสภาพการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี ปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี ความต้องการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขต

เทศบาลเมืองวารินชำราบ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อสามารถนำมาส่งเสริมสนับสนุนสตรีให้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น เพื่อนำองค์ความรู้ที่เกิดจากการวิจัยครั้งนี้ไปปรับใช้ในการบริหารจัดการ และทำให้สตรีเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุด อันจะส่งผลให้สตรีสามารถเข้าถึงทรัพยากร สิทธิ การยอมรับและโอกาสต่างๆ ได้อย่างเป็นธรรม โดยเฉพาะในเรื่องของการเมืองทั้งในระดับท้องถิ่น และในระดับประเทศต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ. *สตรีไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ, 2535.
- จันทิมา พิจารย์. (2551). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้หญิงในอำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ธีรนาถ กาญจนอักษร. (2542). *หญิงชายกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม*. กรุงเทพฯ: เอดิชั่น เพรสโปรดักส์.
- ไพรัช เตชะรินทร์. (2557). *กลวิธีและแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภณาการพิมพ์,
- วรรณิ กมลวิทย์ศิริกุล. (2550). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อสุพรรณ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี*. การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Cummings and Wise. (1971). *Democracy under pressure*. Harcourt Brace Jovanovich. New York.
- Milbrath, L. W. and Goel. *How and Why do people get involved, in Political Participation*. Chicaco: Rand McNally, 1977.